

som hidtil vilde faae Stemme fleertal for sig selv paa Landemoderne. — Det er fra Grundten af jeg har bestræbt mig for at behandle dette Spørgsmaal, og jeg skal ikke vende mig til det Enkelte deri, men kun bemærke, at skjænt det Forslag, som her er foresøgt, uægteligt er foreslaaet udført paa en billig og rimelig Maade, og ikke paa militair preussisk Maade, naaget Grundtanken er tagen fra Preussen, maa jeg dog fraraade en Begyndelse til enhver saadan Ordning og at bygge videre derpaa. Grundtanken er, som jeg sagde, tagen fra Preussen, hvor det er bekendt, at man anvendte Tvang. Dette Forslag gaaer vel ikke ligefrem ud paa en Tvang, men dog saa at sige paa at lomme til at oprette Menighedsraad. Ved Tvang har man i Preussen først indført de høiere Raad, og siden Menighedsraadene; men det gaaer meget daarligt der, som man kan see af de sidste kirkelige Efterretninger; thi naar Menighedsraad skulle dannes, og vedkommende Biskop i den Anledning indfinder sig i Kirken, da møde vel alle stemmeberettigede Medlemmer i Sognet efter forudgaaet Tilføjelse og Opfordring, men kun for at erklære, at de ikke ville stemme, de gaae bort, og Intet vedtages. Saaledes og lignende er det gaaet der paa mange Steder; det fremgaaer af Efterretninger, som jeg har liggende her for mig. Og hvad nu angaaer de frivillige Menighedsraad, hvis Oprettelse er anbefalet ved Cultusministeriets Circulaire af 24de September 1856, da maa jeg i Overeensstemmelse med de modtagne Efterretninger være af den Formening, at det kun er meget faa Steder, de ere oprettede, hvor de kunde siges at være til noget virkeligt Gavn; men paa de fleste Steder, hvor de ere oprettede, gaae de offentlige Efterretninger ud paa, at hvad disse Menig-

hedsraad bestjæftige sig med, kun er daarlige Smaa-ting, saa det Hele næsten falder i det Latterlige; den hele Institution, hvor den er fremdrevet, er saa forfuet, at hvad den bestjæftiger sig med, falder i det Forunderlige. Der er heller ikke udtalt nogen Trang til Oprettelsen af Menighedsraad. Dog paa den anden Side skal jeg villigen indrømme, at den Tanke, som her ligger til Grund, naturligtvis stemmer overens med den christelige Menigheds Begreb, men deraf følger ingenlunde, at den praktisk nogensinde er godkjænt eller kan gjenføres i en Folkekirk. Den Tanke, som her ligger til Grund, har ogsaa paa flere Steder, end man skulde troe, fundet sit Udtryk, den har fundet sit Udtryk, hvor der i en Menighed flere Aar igjennem har været en dygtig og alvorlig Præst, thi han maa og vil altid betragte sine Menigheds-Medlemmer som et Menighedsraad, om man kan bruge det Udtryk; han vil altid vide at vælge Folk, hvem han i vanskelige Tilfælde kan raadsføre sig med, hvem han i Fortrolighed kan adspørge, og som paa en god Maade ville vide at forberede en eller anden Foranstaltning fra hans Side. Hvor som helst der er en dygtig og alvorlig Præst — af saadanne har der altid været mange, og saaledes er det den Dag idag — der er der i aandelig og christelig Forstand et Menighedsraad; om de Paagjældende faae den offentlige Titel af Menighedsraad, er aldeles uvæsentligt. Men at give en saadan offentlig Titel og bruge, hvad her foresligger, til derpaa at bygge videre med Hensyn til en Kirkeforfatning, det maa jeg efter Alt, hvad jeg har anført — jeg havde isvrigt endnu Mere at bemærke, men opsætter det — paa det Bestemteste fraraade.